



Foreningshåndbogen

- Juni 2018



Indhold

Folkeoplysningsudvalget og Folkeoplysningsloven	4
Foreningsfrihed og folkeoplysning.....	5
Sådan starter I en forening	5
Godkendelse af en forening, som folkeoplysende forening	7
Mulighed for at søge tilskud.....	9
Børneattester	9
Lån af lokaler til foreningsaktiviteter	11
Afholdelse af arrangementer	11
Kontakt:	12

Gode kultur- og fritidsmuligheder er grundlaget for et godt lokalsamfund. I Ærø Kommune har vi et varieret og bredt foreningsliv, der bidrager til at give borgerne mulighed for at deltage aktivt i fritidsaktiviteter af enhver art.

En del af foreningsarbejdet støttes direkte efter retningslinjerne i Folkeoplysningsloven, mens andre foreninger har mulighed for at søge andre former for støtte i kommunen.

Med denne håndbog får I introduktion til at starte en forening og søge tilskud til foreninger. Desuden kan I finde gode råd og vejledning til lån og leje af lokaler og afholdelse af arrangementer.

Vi arbejder løbende på at forbedre foreningshåndbogen. Har I ideer eller kommentarer, er I meget velkomne til at skrive til lfl@aeroekommune.dk.

Venlig hilsen

Folkeoplysningsudvalget

Ærø Kommune
Juni 2018

Folkeoplysningsudvalget og Folkeoplysningsloven

Folkeoplysningsudvalget varetager en række opgaver inden for det frivillige foreningsliv inden for rammerne af Folkeoplysningsloven og Kommunalbestyrelsens retningslinjer for området.

Folkeoplysningsudvalget vælges hvert fjerde år og består af brugerrepræsentanter og kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Folkeoplysningsudvalget har blandt andet ansvar for:

- At godkende nye foreninger
- At uddele tilskud efter Folkeoplysningsloven (Ærø-ordningen m.m.)
- At anvise kommunale lokaler til fritidsaktiviteter
- At afgive høringssvar i sager om kommunens folkeoplysningspolitik, kommunens budget for området samt tilskudsreglerne for folkeoplysende virksomhed.

Folkeoplysningsloven er rammeloven for udvalgets arbejde. Her findes betingelserne for, hvornår foreninger kan modtage tilskud. Formålet er, at børn, unge og voksne kan tage del i foreningslivet.

Kommunen har pligt til at yde tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 og mulighed for at yde tilskud til aktiviteter for personer over 25 år.

Desuden skal kommunen stille lokaler til rådighed for undervisning og yde tilskud til lokaler til foreningsarbejdet.

Foreningsfrihed og folkeoplysning

Der er foreningsfrihed i Danmark. Det betyder, at alle kan oprette en forening, uden at skulle indhente tilladelse, så længe formålet er lovligt.

Foreningers formål kan være meget forskelligt – alt fra idrætsforeninger til kulturelle foreninger og hobbyforeninger.

Foreninger, der ikke skal søge tilskud eller lokale, skal *ikke* godkendes som folkeoplysende forening.

Foreninger, som kan få tilskud eller støtte efter folkeoplysningsloven, skal være godkendt som folkeoplysende foreninger.

Det kan være:

- Folkeoplysende foreninger med aktiviteter, fx idrætsforeninger, kulturelle foreninger og spejdere.
- Folkeoplysende foreninger med voksenundervisning (aftenskoler)

Andre foreninger kan søge tilskud til projekter af social og humanitær karakter (§18 puljen).

Det er fx:

- Frivillige sociale foreninger, fx patientforeninger og humanitære foreninger
- Foreninger med interessefællesskaber, fx grundejerforeninger og pensionistforeninger.

Sådan starter I en forening

Hvis I vil starte en forening er det vigtigt at overveje, hvad formålet skal være, hvordan I ønsker at organisere jer og hvordan økonomien skal organiseres.

Som nævnt har vi foreningsfrihed i Danmark. Derfor er der ingen regler for, hvad en forening skal leve op til. Alligevel er der en række formelle krav, der skal opfyldes for at blive anerkendt som en juridisk enhed.

- Foreningen skal have vedtægter
- Foreningen skal have en ledelse
- Foreningen skal formulere, hvem der kan være medlemmer
- Foreningen skal have en afgrænset økonomi – særskilt fra ledelse, medlemmer og stiftere
- Foreningen skal stiftes på et samlende møde.

Hvis I ønsker at låne/leje lokaler eller søge tilskud til aktiviteter til børn og unge i Ærø Kommune, skal foreningen godkendes som **frivillig folkeoplysende forening** af Kulturafdelingen i Ærø Kommune.

En folkeoplysende forening startes ved at:

- En personkreds udarbejder forslag til vedtægter
- Indkalder til stiftende generalforsamling
- Godkender vedtægter og vælger bestyrelse
- Foreningen etablerer sig administrativt ved at oprette foreningskonto, NemId og cvr.nr.
- Foreningen søger godkendelse som folkeoplysende forening i Ærø Kommune

Vedtægter

Vedtægterne er foreningsgrundlaget, som beskriver foreningens formål og organisering. Vedtægterne skal godkendes på en stiftende generalforsamling, hvor der også vælges bestyrelse til foreningen.

Vi anbefaler, at vedtægterne som minimum beskriver:

- Foreningens navn og hjemsted
- Foreningens formål
- Betingelser for medlemskab – hvem kan optages og hvordan
- Udmeldelse og eksklusion af medlemmer
- Bestemmelser for, hvordan kontingentet fastsættes og betales
- Bestyrelsen – regler for valg, antal medlemmer og sammensætning
- Regler for ordinær generalforsamling – tidspunkt, indkaldelse og dagsorden
- Regler for ekstraordinær generalforsamling
- Konstituering af bestyrelsen
- Regler for regnskabs- og formueforhold, herunder valg af revisor
- Tegningsret – hvem kan skrive under på foreningens vegne? (Det er typisk formanden og kassereren)
- Procedure for vedtægtsændringer
- Regler for foreningens opløsning – herunder anvendelse af foreningens evt. overskud (skal tilfalde almennyttige formål)

Find inspiration til vedtægterne hos andre foreninger, der minder om jeres.

Gode råd

Undersøg om der er andre lignende foreninger i nærområdet og om behovet for en ny forening er til stede. [Find en oversigt over foreninger på Ærø på kommunens hjemmeside.](#) Det kan være en god idé at formand og kasserer i en forening tildeles mailadresser, der kan følge posterne og ikke personerne, fx formand@xxforening.dk
Det anbefales at føre foreningens regnskab fra 1. januar til 31. december

Stiftende generalforsamling

Til den stiftende generalforsamling, skal I indkalde alle dem I tror, vil være interesserede i foreningen. Der er ikke regler for, hvornår en stiftende generalforsamling skal indkaldes. Men indkald i god tid, og send gerne forslag til vedtægter med, så folk kan nå at orientere sig.

Dagsordenen for generalforsamlingen skal som minimum være:

- Valg af dirigent
- Valg af referent
- Valg af stemmetællere - (nødvendigt, hvis I skal stemme om noget)
- Godkendelse af vedtægter
- Beslutning om hvor stort kontingentet skal være
- Valg af bestyrelse
- Valg af revisor - revisors opgave er at kontrollere foreningens regnskab årligt. (Vedkommende kan godt være menigt medlem, men kan ikke samtidig sidde i bestyrelsen)
- Dirigenten styrer mødet og giver alle mulighed for at komme til orde og gøre deres indflydelse gældende. Referenten tager referat som dokumentation for de beslutninger, der træffes samt valget af bestyrelse og revisor.
- Dirigent og referent underskriver referatet

Når vedtægterne er godkendt og referatet er underskrevet af dirigent og referent, er foreningen formelt stiftet.

Registrering af foreningen

I Danmark er det lovpligtigt for foreninger, der modtager betaling/tilskud fra offentlige myndigheder at have et CVR-nr. og en Nem Konto.

Bankkonto:

Opret en foreningskonto i banken, og husk at medbringe vedtægter og referat fra den stiftende generalforsamling (+ evt. referat fra konstituerende bestyrelsesmøde). På den måde er det tydeligt for banken, hvem der må hæve fra kontoen.

CVR-nummer og Nemkonto:

Foreninger er ikke forpligtet til at have et CVR-nummer, men hvis din frivillige forening fx skal have tilskud fra Ærø Kommune eller en anden offentlig myndighed, kræves det, at foreningen har et CVR-nummer og en Nemkonto. Et CVR-nummer er også nødvendigt, hvis foreningen bliver arbejdsgiver eller får kommercielle indtægter på over 50.000 kr.

I skal selv oprette jeres cvr.nr. online på virk.dk

Det kræver en NemID medarbejdersignatur, som også kan bestilles via Virk.dk

Læs mere i Erhvervsstyrelsens guide til foreninger, som gennemgår de vigtigste funktioner.

Godkendelse af en forening, som folkeoplysende forening

Når I har stiftet en forening kan I søge om at blive godkendt som folkeoplysende forening. Om en forening er folkeoplysende afhænger af foreningens aktiviteter, hvem de er henvendt til og hvordan foreningens arbejde og organisation er struktureret. Desuden skal et væsentligt formål for foreningen være, at styrke medlemmernes evne og lyst til at tage ansvar og deltage i samfundslivet.

En folkeoplysende aktivitet er kendetegnet ved, at aktiviteten foregår i fællesskab med andre, og at der er en form for instruktion og fælles læring. Det kan være alt fra f.eks. idræt, spejder og kultur til aktiviteter på mellemfolkeligt eller idépolitisk grundlag.

De generelle krav til en folkeoplysende forening er:

- Foreningen skal have formuleret et formål som fremgår af foreningens vedtægter
- Foreningen skal tilbyde folkeoplysende virksomhed efter folkeoplysningsloven.
- Foreningen skal have en bestyrelse
- Foreningen skal bygge på aktivt medlemskab og have mindst fem betalende medlemmer
- Foreningen skal være demokratisk opbygget
- Foreningen skal have en virksomhed, der er almennyttig (ikke-kommerciel) og kontinuerlig (der skal være tale om faste, planlagte aktiviteter som løber over hele året)
- Foreningen skal som udgangspunkt være åben for alle, som tilslutter sig foreningens formål
- Foreningen skal høre hjemme i Ærø Kommune

I søger godkendelse som folkeoplysende forening ved at indsende følgende til Ærø Kommune:

- [Ansøgningsskema](#): Godkendelse som folkeoplysende forening
- Vedtægter (underskrevet af bestyrelsen)
- Referat fra sidste generalforsamling
- Medlemsliste (mindst 5 navngivne personer)
- Erklæring om indhentelse af børneattester

Materialet sendes til Kulturfondningen, lfl@aeroekommune.dk.

Læs mere på kommunens hjemmeside: www.aeroekommune.dk under kultur/lokaletilskud og Ærø-ordning.

Mulighed for at søge tilskud

Børneattester

Forudsætningen for at en forening kan søge tilskud ved Ærø-ordningen er, at foreningen opfylder lovpligten til at indhente børneattester, hvis der er medlemmer under 15 år i foreningen.

Siden 1. juli 2005 har det været lovpligtigt for foreninger med medlemmer under 15 år, at indhente en børneattest hos politiet for ledere, trænere og andre i foreningen, der enten har eller har mulighed for at få direkte kontakt med børn under 15 år. Attesten kan hentes på Politiets hjemmeside.

Alle foreninger og aftenskoler skal en gang årligt afgive erklæring om, at de overholder reglerne om indhentelse af børneattester. Erklæringen skal indsendes til afdelingen for Folkeoplysning uanset foreningen har medlemmer under 15 år eller ej.

Erklæringen er en forudsætning for at modtage medlemstilskud eller benytte lokaler og skal afgives i en selvstændig blanket som sendes sammen med ansøgningsskemaet til Ærø-ordningen.

[Find mere information om børneattester på DGI's hjemmeside.](#)

Ærø-ordningen

Foreninger, der er godkendt som folkeoplysende forening kan én gang om året søge tilskud gennem Ærø-ordningen, som giver tilskud til aktiviteter, kurser og rejser samt et grundtilskud til drift.

Ansøgningsfristen er 1. april og ordningen annonceres i ugeavisen og på kommunens hjemmeside.

I Ærø Kommune er det et kriterie for at få tilskud fra Ærø-ordningen at:

- 75 % af alle aktive medlemmer har bopæl i Ærø Kommune
- Medlemmerne deltager på et hold, hvor der er tilknyttet en leder/træner
- Aktiviteten skal foregå mindst 20 uger om året
- Der betales kontingent for aktiviteten
- Foreningen er åben for alle, der tilslutter sig foreningens formål.
- Foreningen vedlægger tro-og-love-erklæring på, at de overholder reglerne om indhentelse af børneattester.

Det er Folkeoplysningsudvalget, der godkender foreningerne til tilskud på basis af den årlige ansøgning.

Læs mere her: [Retningslinjer for Ærø-ordningen](#)

Materiale- og udviklingstilskud

Alle foreninger – også foreninger og selvorganiserede grupper, som ikke er berettiget til Ærø-ordningen - kan søge kan søge materiale- og udviklingstilskud.

Ansøgningsfristen er 1. april og 1. november og ordningen annonceres i ugeavisen og på kommunens hjemmeside.

En forening kan max få udbetalt 8.500 kr. pr. år, og der skal være en egenbetaling på 50 %.

Det er Folkeoplysningsudvalget, der godkender ansøgningerne.

Lokaletilskud

Kommunen forsøger så vidt det er muligt at stille gratis lokaler til rådighed for foreningerne. Hvis der ikke er egnede offentlige lokaler til rådighed, kan foreningen efter ansøgning få lokaletilskud til aktiviteter, som har folkeoplysende formål og som foregår i egne eller lejede lokaler.

Der kan ydes tilskud til driftsudgifter; el, vand, varme, forsikringer, renter af prioritetsgæld og almindelig vedligeholdelse. Tilskud kan afslås af Folkeoplysningsudvalget, hvis kommunen kan anvise egnede lokaler eller hvis udgifterne medfører væsentlige merudgifter for kommunen. Tilskud kan nedsættes, hvis udgiften er større end markedsprisen eller lokalets størrelse ikke står mål med aktiviteterne.

Før I skriver under på en lejekontrakt eller en købekontrakt, skal I søge folkeoplysningsudvalget om godkendelse af jeres budgetterede udgifter til lokalet. Det sikrer foreningen i forhold til at opnå tilskud til refusion af udgifterne.

§18 puljen: Støtte til frivilligt socialt arbejde

Ærø Kommune uddeler to gange årligt tilskud til det frivillige sociale arbejde.

- Tilskud kan ydes til frivillige sociale organisationer og foreningers arbejde
- Tilskuddet skal fungere som en støtte til konkrete frivillige aktiviteter.

Hvem kan søge?

- Foreninger, der organiserer selvhjælpsgrupper
- Støtte- og kontaktpersoner på frivillig basis.

Ansøgningsfristen er som regel i april og oktober. Ansøgningsfrister og ansøgningskema findes på kommunens hjemmeside.

Det er Kultur- og Socialudvalget, der godkender ansøgningerne.

Kulturpuljen

Foreninger og sammenslutninger kan søge støtte til kulturelle ikke-kommercielle aktiviteter, der understøtter Ærø Kommunes Kulturpolitik.

Der er mulighed for at søge tilskud hele året. Dog skal tilskud søges FØR et arrangement afvikles.

Det er Kultur- og Socialudvalget, der godkender ansøgningerne.

Ansøgningskema og retningslinjer findes [her på kommunens hjemmeside](#).

Fonde og foreningsstøtte

Som forening har I også mulighed for at søge fonde og virksomheder om støtte til aktiviteter, nye indkøb m.m. Når I skal søge støtte til aktiviteter i foreningerne, er det en god idé at søge flere steder.

Lokalt er der blandt andet mulighed for at søge midler ved:

- [Nordeafonden](#) – støtte til mindre projekter kan søges løbende
- Rise-Flemløse Sparekasse – annonceres i dagpressen om foråret
- [Sydbank Sønderjyllands Fond](#) – kan søges løbende
- [Sydbank Fonden](#) – kan søges løbende
- Danske Banks Fyns Fond

Desuden er der også mulighed for at søge støtte til foreningsformål nogle af disse steder:

- Tuborgfondet
- Friluftsrådet
- DGI's oversigt over fonde
- Danmarks Idræts-Forbund
- Kulturministeriet

Lån af lokaler til foreningsaktiviteter

Ærø Kommune stiller offentlige lokaler til rådighed for frivillige folkeoplysende foreninger og andre foreninger, der er godkendt til at låne lokaler.

Der er mulighed for at låne lokaler følgende steder i Ærø Kommune:

- Ærø Friskole (1. sal)
- Aktivitetshuset i Marstal
- Aktivitetshuset i Søby
- Marstal Skole

Der er mulighed for at leje Ærø Kommunes idrætshal, Arrebohallen, Statene 42, til foreningsaktiviteter.

Booking af kommunens lokaler foretages via det elektroniske bookingsystem EG On.

[Se nærmere](#)

I Ærø Kommune er der desuden tre selvejende haller.

- Rise Minihal
- Maaehallen
- Ærøhallen

Hvis I ønsker tider i de selvejende haller, skal I henvende jer til hallernes foreningsbestyrelser.

Afholdelse af arrangementer

Hvis I som forening ønsker at afholde særlige arrangementer som kræmmermarkeder, indsamlinger, lotterier, koncerter og lignende – så husk de nødvendige tilladelser!

I de fleste tilfælde skal der søges om tilladelse hos politiet forud for arrangementer.

Offentligt arrangement

Hvis der er adgang for alle, kræver det altid:

- Tilladelse fra grundejeren - hvis det er Ærø Kommune skal teknik- og miljøafdelingen kontaktes.
- Arrangementstilladelse fra politiet. På politiets hjemmeside www.politi.dk finder I de nødvendige blanketter og ansøgningskemaer. Uanset arrangement er det altid en god idé at kontakte politiet i god tid, for at høre hvordan I skal forholde jer.
- Desuden kræves der ofte tilladelse fra Beredskab Fyn, hvis der samles mange mennesker
- evt. tilladelse fra miljømyndigheder samt lejlighedstilladelse fra politiet, hvis der sælges mad og drikke.

En offentlig koncert, fest, diskotek eller lignende kræver disse tilladelser:

- Tilladelse fra grundejeren på det sted, hvor festen skal være
- Arrangementstilladelse fra politiet (kræves til næsten alt, dog ikke kirkelige handlinger)
- Tilladelse fra bevillingspolitiet, hvis der skal sælges øl, vand og spiritus.
- Tilladelse fra Beredskab Fyn, hvis lokalet ikke allerede er godkendt.
- Ved offentlige arrangementer skal [KODA](#) og [Gramex](#) underrettes.

Kontakt:

Fandt I ikke svarene i foreningshåndbogen? Så er I velkomne til at kontakte Kulturafdelingen i Ærø Kommune:

Tlf. 6352 5000

Mail: lfl@aeroekommune.dk